

The Abraham & Millie Arbesfeld
Kollel & Midreshet
Yom Rishon

Sunday Morning Learning Programs for Men & Women

WWW.KOLLELYOMRISHON.ORG • WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

*The “Four Who Entered
the Pardes”: Who is Fit
to Study Kabbalah?*

*The learning at this program is dedicated L'iluy Nishmat Mordechai
Yitzchak ben Shmuel v'Fayge Pesha (Marvin Hochberg), whose
yahrtzeit is Sivan 15, by his wife and children.*

Rabbi Menachem Penner
 יח' אייר תשע"א • May 22, 2011

(1) תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף יד/ב – טו/ב

תנו רבנן ארבעה נכנסו בפרדס ואלו הן בן עזאי ובן זומא אחר ורבי עקיבא אמר להם רבי עקיבא כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים משום שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני בן עזאי הציץ ומת עליו הכתוב אומר יקר בעיני ה' המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע ועליו הכתוב אומר דבש מצאת אכול דייך פן תשבענו והקאתו אחר קיצץ בנטיעות רבי עקיבא יצא בשלום

Talmud Bavli – Chagiga 14b-15b

The Rabbis taught in a Baraita: There were four who entered the sublime orchard, and they are [the following]: Ben Azzai, Ben Zoma, Acher, and Rabbi Akiva. Before they entered, Rabbi Akiva said to them, as a warning: when you reach near the pure marble stones, do not say, “There is water here, there is water here! How can we continue further?”... **Ben Azzai glanced towards the Divine Presence and consequently died.** It is upon him that the verse states: difficult in the eyes of Hashem is the death of his devout ones. **Ben Zoma glanced and became mentally unstable.** And it is upon him that the verse states: when you find honey, eat what is sufficient for you, lest you be satiated and vomit it up. **Acher chopped down saplings in the orchard. Rabbi Akiva emerged in peace.**

אחר קיצץ בנטיעות עליו הכתוב אומר אל תתן את פיך לחטיא את בשרך מאי היא חזא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא דלמעלה לא הוי לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חס ושלום שתי רשויות הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא אמרו ליה מאי טעמא כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתהני בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולא אלישע בן אבויה את עקר פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא

Acher chopped down saplings in the orchard. It is upon him that the verse states: let not your mouth bring guilt upon your flesh. What was it that happened? When Acher entered the orchard, he saw the angel, Metatron, who was given permission to sit in order to record the merits of the Jewish people. Acher said, “We have a tradition that above there is neither sitting, nor competition, nor the back of a head, nor weariness. Yet Metatron is sitting! Perhaps there are actually two authorities, God and Metatron.” ... [Metatron] was then given permission to erase the merits of Acher. A Heavenly voice emerged and said, “Return, o wayward sons, except for Acher.” [Acher] said to himself, “Since that person [himself] has been banished from that world [the World to Come], let him go and indulge in [the pleasures of] this world. Acher [thus] stayed to the ways of bad society.

אחר מאי זמר יווני לא פסק מפומיה אמרו עליו על אחר בשעה שהיה עומד מבית המדרש הרבה ספרי מינין נושרין מחיקו...

What [led up to Acher]’s failure? A Greek song never ceased from his mouth, even before he went astray. Another answer: They said about Acher: When he would stand up from his eat in the study hall, many heretical tracts would fall from his lap.

(2) תלמוד ירושלמי מסכת חגיגה דף ט/ב

פעם אחת היה יושב ושונה ... וראה אדם אחד עלה לראש הדקל ונטל אם על הבנים וירד משם בשלום למחר ראה אדם אחר שעלה לראש הדקל ונטל את הבנים ושילח את האם וירד משם והכישו נחש ומת אמר כתיב (דברים כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים איכן היא טובתו של זה איכן היא אריכות ימיו של זה ולא היה יודע שדרשה ר' יעקב לפניו ממנו למען ייטב לך לעולם הבא שכולו טוב והארכת ימים לעתיד שכולו ארוך ויש אומר ע"י שראה לשונו של ר' יהודה הנחתום נתון בפי הכלב שותת דם אמר זו תורה וזו שכרה זהו הלשון שהיה מוציא דברי תורה כתיקנן זה הוא הלשון שהיה יגע בתורה כל ימיו זו תורה וזו שכרה דומה שאין מתן שכר ואין תחיית המתים!

Talmud Yerushalmi – Chagiga 9b

[What led Rabbi Elisha ben Avuyah to heresy?] Once he was sitting and studying ... and he saw a man climb to the top of a tree and he took the mother [bird] with her children. The next day he saw a different person ... take the children and send away the mother. He descended from there, and was bitten by a snake and died. He said – the verse states: You shall surely send away the mother bird and take the young – so that it will be good for you and you will live a long life.” [He exclaimed] Where is the good for this person?!? Where is the long life for this person?!?... . and some say because he saw the tongue of Rabbi Yehudah the *Nachtom* (“baker”) in the mouth of a dog and dripping blood. He said: This is the Torah and this is its reward?!? This tongue that brought forth words of Torah in their proper form, this person who toiled for Torah knowledge all of his lifetime! This is the Torah and this is its reward?!? It appears that there is no reward [in this world] and no resurrection of the dead [as ultimate reward].

3 תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מט/ב

ע"מ שאני תלמיד אין אומרים כשמעון בן עזאי וכשמעון בן זומא אלא כל ששואלין אותו בכ"מ דבר אחד בלימודו ואומרם ואפילו במסכתא דכלה

Talmud Bavli – Kiddushin 49b

[If one betroths a woman] on the condition that I am a student, he need not be like Shimon ben Azzai or Shimon ben Zoma. Rather [his condition is fulfilled if] any one thing they ask him he can answer – even in [something simple like] *Masechta de-Kallah*.

4 רש"י קידושין דף מט/ב

בן עזאי ובן זומא - תלמידים היו ובחורים ולא באו לכלל סמיכה

5 תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מט/ב

משמת בן זומא בטלו הדרשנין

Talmud Bavli – Sota 49b

When Ben Zoma died, expounders of Torah ceased.

שאלו את בן זומא מהו לסרוסי כלבא... שאלו את בן זומא בתולה שעברה מהו לכהן גדול... תנו רבנן מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד ... אמר להן רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחוץ!

They inquired of Ben Zoma: What is the law if one wishes to neuter a dog? Is this permitted?

The second question addressed to Ben Zoma: They inquired of Ben Zoma: if a virgin became pregnant, what is her halachic status in regard to marrying a Kohen Gadol? ...

A story involving Ben Zoma: The Rabbis taught in a Baraita: An incident occurred with Rabbi Yehoshua Ben Chananyah as he was standing upon a step in the Temple Mount. Now, Ben Zoma, who was much younger than Rabbi Yehoshua saw him there but did not stand up before him as befit his dignity. Noting this absent minded behavior, [Rabbi Yehoshua] said to him: Where are you coming from and where are you headed to, ben Zoma? [Ben Zoma] replied to [Rabbi Yehoshua]: I was surveying the space between the upper waters and the lower waters and I discovered that there is between them where they join only three fingers' breadth ... Later, Rabbi Yehoshua told his disciples: Ben Zoma is still on the outside.

6 תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סג/ב

תניא רבי אליעזר אומר כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך דמים שנאמר שופך דם האדם באדם דמו ישפך וכתוב בתריה ואתם פרו ורבו רבי יעקב אומר כאילו ממעט הדמות שנאמר כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב בתריה ואתם פרו וגו' בן עזאי אומר כאילו שופך דמים וממעט הדמות שנאמר ואתם פרו ורבו אמרו לו לבן עזאי יש

נאה דורש ונאה מקיים נאה דורש ואין נאה דורש ואין נאה מקיים אמר להן בן עזאי ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה אפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים

Talmud Bavli – Yevamot 63b

It has been taught in a Baraita: Rabbi Eliezer says: whoever does not engage in the mitzvah of procreation is regarded as if he has spilled blood, as it says: whoever sheds the blood of a man, by man shall his blood be shed. And it is written immediately after [this verse]: and as for you, be fruitful and multiply... Ben Azzai says: One who abstains from procreation is regarded as if he had both spilled blood and diminished the Divine image... They said to Ben Azzai, “There are those who preach well, and perform well; and there are others who perform well but do not preach well.” Ben Azzai answered them, “but what else can I do?” For my soul craves the Torah. The world can be preserved through other people.”

(7) תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סג/א

ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הכי והיינו דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא כעובדי אמה כך עובדי ברתא

Talmud Bavli – Ketubot 63a

The daughter of Rabbi Akiva did the same [as her mother did with Rabbi Akiva] with [her husband] Ben Azzai. And this the basis of what people say, “A ewe follows a ewe! As does the mother, so does the daughter!”

(8) תוספות כתובות דף סג/א

...לא נשאה אלא באירוסין: רבי עקיבא עלה בשלום וירד בשלום ועליו הכתוב אומר משכני אחריו נרוצה ואף רבי עקיבא בקשו מלאכי השרת לדוחפו אמר להם הקדוש ברוך הוא הניחו לזקן זה שראוי להשתמש בכבודו

Rabbi Akiva ascended in peace and descend in peace. And it is upon him that the verse states: Draw me, we will run after you. And even by Rabbi Akiva - the ministering angels wished to shove him away; but the Holy One, Blessed is He, said to them, “leave this elder be, for he is deserving to make use of my honor.”

(9) מדרש רבה שיר השירים פרשה א פסקה כז

א (ארבעה נכנסו לפרדס בן עזאי ובן זומא אלישע בן אבויה ורבי עקיבא בן עזאי הציץ ונפגע ועליו נאמר) (משלי כה) דבש מצאת אכול דיך בן זומא הציץ ומת ועליו נאמר (תהלים קטז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו אלישע בן אבויה קצץ בנטיעות... ר' עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום ואמר לא מפני שגדול אני מחברי אלא כך שנו חכמים במשנה מעשיך יקרבוד ומעשיך ירחקוך ועליו נאמר הביאני המלך חדריו:

(10) תלמוד בבלי מסכת בכורות דף נח/א

בן עזאי אומר כל חכמי ישראל דומין עלי כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה

Talmud Bavli – Bechorot 58a

Ben Azzai said: All of the sages of Israel are to me like a garlic peel – except for this “bald one” [Rabbi Akiva]!

(11) יחזקאל פרק א

- (ט) ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים:
 (כ) על אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו שמה הרוח ללכת והאופנים ינשאו לעמתם כי רוח החיה באופנים:
 (כא) בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ ינשאו האופנים לעמתם כי רוח החיה באופנים:
 (כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה: